

ZICHT OP KWETSBAARHEID

In dit verkennende onderzoek zijn zeven groepen kinderen besproken die recent met mensenhandel in verband zijn gebracht. De reden hiertoe is meer zicht te krijgen op hun kwetsbaarheid, zodat de juiste stappen kunnen worden genomen om mensenhandel binnen deze groepen te voorkomen. Bij het onderzoeken van de zeven groepen zijn steeds twee vragen leidend geweest:

- In hoeverre zijn er aanwijzingen dat deze groep kwetsbaar is voor mensenhandelaren? ←
- In hoeverre zijn er aanwijzingen dat mensenhandelaren zich specifiek op deze groep richten? ←

1 ILLEGAAL IN NEDERLAND VERBLIJVENDE KINDEREN DIE BINNEN FAMILIES WORDEN UITGEBUIT

Kinderen die moeten werken binnen families zijn kwetsbaar vanwege de gesloten context waarin de arbeid moet worden verricht en de bestaande afhankelijkheidsrelatie tussen volwassenen en het kind. Deze kwetsbaarheid wordt nog eens vergroot indien het gaat om een illegaal in Nederland verblijvend kind dat geen kennis heeft van de Nederlandse taal en cultuur. De afgelopen jaren zijn enkele veroordelingen gevolgd van personen die illegale kinderen, vaak jarenlang, in familieverband voor hen hadden laten werken. Het is belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in signalering en kennis bij medische professionals alsmede het algemeen publiek om deze vorm van mensenhandel aan te pakken.

3 KINDEREN DIE MOETEN WERKEN IN PRODUCTIEKETENS

Ondanks dat kinderarbeid wereldwijd verboden is, komt het op grote schaal voor. De Nederlandse overheid en het bedrijfsleven hebben een verplichting om kinderarbeid in hun productieketens te voorkomen. Op dit moment kenmerkt het normatieve kader daaromtrent zich door haar niet-verplichtende karakter; vrijwillig wordt ervoor gekozen om aan bepaalde regelsystemen deel te nemen, zonder dat daar handhaving op voldoende schaal voorkomt en effectief kan zijn. Kinderarbeid, en de aanpak ervan, moet daarom meer vanuit het mensenhandelperspectief benaderd worden, zodat de verplichting om kinderarbeid te voorkomen minder vrijblijvend wordt voor Nederlandse bedrijven en overheid.

4 LHBT-KINDEREN

LHBT-kinderen kennen een verhoogde kwetsbaarheid voor mensenhandel. Risicofactoren zien op isolatie, het ervaren van taboes, minderheidsstress en het zoeken van gelijkgestemden buiten een veilige omgeving. Deze kwetsbaarheid geldt met name voor homo- en biseksuele jongens en transgenders die opgroeien binnen een religieuze en/of migrantengemeenschap. Ook minderjarige jongens werkzaam in de prostitutie kunnen verhoogd kwetsbaar zijn voor mensenhandel, maar naar deze groep is weinig empirisch onderzoek gedaan. Op dit moment is er geen hard bewijs dat mensenhandelaren zich ook daadwerkelijk op grote schaal richten op LHBT-kinderen. Om stevigere conclusies te kunnen trekken is uitgebreider, empirisch onderzoek nodig naar de relatie tussen seksuele oriëntatie en mensenhandel.

2 ROMA-KINDEREN

Roma-kinderen kennen een hoge kwetsbaarheid voor mensenhandel. De laatste jaren zijn in Nederland diverse veroordelingen gevolgd voor familieleden die hun kinderen strafbare feiten lieten plegen. Toch wordt in deze zaken niet altijd de relatie met mensenhandel gelegd, waardoor de bescherming van deze kinderen tekortschiet en er soms geen aandacht wordt besteed aan de vraag of het non-punishment-beginsel moet worden toegepast. Naast de criminele uitbuiting moet er ook meer aandacht komen voor de relatie tussen mensenhandel en gearrangeerde kindhuwelijken binnen de Roma-gemeenschap. Niet alleen vanwege onwenselijkheid van het huwelijk op zichzelf, maar ook omdat kindhuwelijken de kwetsbaarheid voor uitbuiting en seksueel geweld vergroten.

5 KINDEREN MET DE EETSTOORNIS ANOREXIA NERVOSA

De groep kinderen met de eetstoornis anorexia nervosa lijkt een licht kwetsbare groep voor mensenhandel te zijn. Vooral meisjes die zich online begeven op pro-ana websites om in contact te komen met lotgenoten kunnen kwetsbaar zijn voor mensenhandel. Er zijn echter maar hele lichte signalen dat mensenhandelaren zich ook daadwerkelijk op deze groep richten. En als er al signalen zijn, dan richten deze zich vaker op seksueel geweld. Indien gekozen wordt voor vervolgstappen, ligt het voor de hand om professionals die werken met deze groep alert te maken op mogelijke signalen van seksueel geweld en mensenhandel.

6 SYRISCHE KINDBRUIDEN

De groep Syrische kindbruiden kent een redelijke kwetsbaarheid voor mensenhandel. De mogelijkheid bestaat dat deze meisjes terechtkomen in een sterke afhankelijkheidspositie ten opzichte van hun echtgenoot, geïsoleerd raken van de maatschappij en worden tot zogeheten 'verborgen vrouwen'. Op dit moment zijn er echter geen signalen die daadwerkelijk duiden op mensenhandel. Desalniettemin kan de redelijk kwetsbare positie ertoe leiden dat sommige meisjes seksueel geweld kunnen meemaken en/of zelfs uitbuiting door bijvoorbeeld in continue dienstbaarheid te worden gehouden. Dat het zich achter de voordeur af kan spelen, maakt het lastig om eventuele signalen hierover op te vangen. Daarom ligt het in de rede om langduriger zicht te blijven houden op deze groep door het creëren van voldoende contactmomenten met professionals.

7 KINDEREN DIE ZICH (WILLEN) VOEGEN BIJ ISIS

Kinderen die zich willen voegen bij ISIS lijken een matige kwetsbaarheid te kennen voor mensenhandel. Het blijkt vooral dat deze groep lastig is in te delen in vastomlijnde profielen van kwetsbaarheid. Hoewel er signalen zijn dat de methodieken die ronselaars voor ISIS gebruiken om kwetsbare minderjarigen te rekruteren overeenkomen met de loverboymethode, lijken er ook jongeren te zijn die zich willens en wetens bij ISIS voegen. Daarnaast is er weinig bekend over de motieven die ronselaars hebben. Op dit moment is er dan ook geen bewijs dat ronselaars voor ISIS als mensenhandelaar kunnen worden beschouwd.